

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela pravidel nízké kapitalizace

Poslanecká sněmovna dne 10. prosince 2008 schválila vládní návrh novely zákona o daních z příjmů, která má mj., vedle dalších otázek, za cíl upravit stávající pravidla nízké kapitalizace, naposledy změněná s účinností od počátku roku 2008 v rámci vládní daňové reformy.

Pravidla nízké kapitalizace určují, za jakých podmínek jsou jako daňový výdaj (náklad) uznatelné úroky a další finanční náklady z úvěrů a půjček přijatých poplatníkem. Tato pravidla tak mají značný faktický dopad na úvěrové financování obchodních společností, protože společnosti jako dlužníci se na jejich základě rozhodují, jaké typy úvěrů, resp. jejich zajištění, jsou pro ně daňově efektivní. Daňová (ne)uznatelnost některých finančních výdajů či nákladů dlužníka je významná i z pohledu úvěrujících bank, protože může mít podstatný vliv na budoucí peněžní toky dlužníka a tím i na jeho úvěrové hodnocení.

Novela začne platit po schválení Senátem a podpisu prezidenta a účinnosti by měla nabýt vyhlášením.

Stávající úprava

Podle stávajícího znění zákona o daních z příjmů finanční výdaje (náklady) na úvěry a půjčky nejsou dlužníkem daňově uznatelné, pokud mj.:

- (i) úhrn úvěrů a půjček poskytnutých dlužníkovi spojenými osobami a úvěrů a půjček dlužníka, ve vztahu ke kterým spojené osoby poskytly zajištění, přesáhne vůči vlastnímu kapitálu dlužníka poměr 2:1 (u bank a pojišťoven 3:1);
- (ii) úhrn všech úvěrů a půjček poskytnutých dlužníkovi (tedy i od nespojených osob) přesáhne vůči vlastnímu kapitálu dlužníka poměr 6:1 (od 2009 poměr 4:1);
- (iii) finanční výdaje (náklady) plynou z úvěrů a půjček podřízených ostatním závazkům dlužníka; nebo
- (iv) finanční výdaje (náklady) přesáhnou v úhrnu sazbu trhu mezibankovních depozit (např. PRIBOR) zvýšenou o 4 procentní body.

Uvedená omezení se uplatňují na nové úvěry a půjčky uzavírané od roku 2008 (resp. dodatky již existujících smluv), od roku 2010 se pak mají vztahovat na všechny úvěry a půjčky.

Spojené osoby jsou pro účely bodu (i) výše definovány poměrně široce a zahrnují mj. všechny osoby v rámci koncernu dlužníka; negativní daňové dopady pro dlužníka tak potenciálně vznikají např. vždy, když je bankovní úvěr zajištěn zástavou akcií či obchodního podílu na dlužníkovi jeho většinovým vlastníkem. Zástava akcií/obchodního podílu je přitom obvyklým typem zajištění, který banky k zajištění úvěrů běžně požadují, stejně jako smluvní podřízenost, která je bankami standardně požadována při poskytnutí projektového, akvizičního či jiného obdobného zajištěného financování.

Změny provedené novelou

Novela zcela vypouští omezení popsaná pod body (ii) a (iv) výše; omezení dané nízkou kapitalizací dlužníka se tak již nebude týkat nezajištěných úvěrů poskytnutých nespojenými osobami, zejména bankami, a nebude závazně stanovena nejvyšší přípustná úroková míra.

Pravidla nízké kapitalizace budou ale nadále dopadat na úvěry a půjčky poskytnuté spojenými osobami nebo spojenými osobami zajištěné, na úvěry a půjčky podřízené a na finanční náklady závislé na zisku. Ve vztahu k úvěrům a půjčkám poskytnutým či zajištěným spojenými osobami tak novela žádné další změny nepřináší.

Ve vztahu k neuznatelnosti podřízených úvěrů a půjček novela přináší změnu formulace příslušného ustanovení, takže napříště by měly být daňově neuznatelné "finanční výdaje (náklady) z úvěrů a půjček podřízených jinému závazku". Tato zdánlivě kosmetická změna může mít ovšem značný význam pro výklad daného ustanovení. K příslušnému ustanovení ve stávajícím znění (viz bod (iii) výše) existuje autoritativní výklad Ministerstva financí ČR, obsažený ve Sdělení č.j. 15/103 445/2007 - 151 z prosince 2007. Podle tohoto Sdělení je rozhodnou skutečností pro posouzení, zda je splněna podmínka "podřízenosti ostatním závazkům poplatníka", smluvní ujednání o omezení uspokojitelnosti pohledávky v případě úpadku; z toho bývá vyvozováno, že lze bez negativních daňových důsledků sjednat podřízenost úvěru či půjčky, pokud se podřízenost uplatní pouze před vznikem úpadku dlužníka. Na rozdíl od stávajícího znění ("podřízenost vůči ostatním závazkům dlužníka") ale nově navrhané znění ("podřízenost jinému závazku") užívá formulaci, která by mohla vést k výkladu, že daňově neuznatelnými jsou výdaje (náklady) z jakýchkoli podřízených úvěrů či půjček, bez ohledu na to, zda se podřízenost uplatní jen před úpadkem dlužníka nebo i po něm. Důvodová zpráva k novele další vodítka nenabízí, více napoví asi až případné nové sdělení Ministerstva financí ČR, které lze snad očekávat po schválení a vyhlášení novely.

Výše popsané změny bude možné aplikovat již na zdaňovací období započaté v roce 2008.

Martin Bruthans
Jaroslav Zahradník

[P/R/K PROCHÁZKA RANDL KUBR](#)

Jáchymova 2
CZ 110 00 PRAHA 1
tel: +420 - 221 430 111
fax: +420 - 224 235 450
e-mail: office@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [K průlomovému rozhodnutí NS ČR ve věci práv dlužníků ze vztahů zajištěných finančními zárukami](#)
- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)

- [Formální náležitosti zastoupení v daňovém řízení v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019](#)
- [Jak se připravit na daňovou kontrolu z finančního úřadu](#)
- [Nespoutaný blockchain nebo virtuální El Dorado neomezených možností. Kolizně-právní kontext](#)
- [Zásadní změna v rozdělování zisku u akciové společnosti](#)
- [Základní zásady daňového řízení](#)
- [Získávání informací správcem daně v rámci vyhledávací činnosti](#)
- [Sankce po ukončení daňové kontroly při doměření daně](#)
- [Změna zdanění drobných přivýdělků: Přiblížení výše částky pro uplatnění srážkové daně částce rozhodné pro účast na nemocenském pojištění](#)
- [Pobídky ve světle regulace distribuce finančních produktů](#)